МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Гуманітарні та соціальні науки: сучасні тренди й виклики

Випуск 2 (49), 2025

Київ
2025

ЗМІСТ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Гуманітарні та соціальні науки: сучасні тренди й виклики”
(*13 листопада 2025 р.*)

Сергій СИНЯКОВ
Соціально-гуманітарні науки в нових реаліях 8

Андрій БОЖКОВ
Роль ЮНЕСКО в сучасних дипломатичних процесах 2020–2025 років: м’яка сила через просування Цілей сталого розвитку 12

Іван БАХОВ
Вплив ChatGPT на покращення навичок англійської мови студентів 16

Тамара НИЧ
Трансформація ролі й місії сучасного університету 21

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК: СМИСЛИ, ЦІННОСТІ, МЕТОДИ

Наталія ПАЛЬМ
Штучний інтелект як загроза майбутньому людства: філософський аспект 26

ФІЛОЛОГІЯ ТА ПЕРЕКЛАД: МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І ГЛОБАЛІЗАЦІЯ

Настасія ГИЧКО
Засоби наочного абстрагування від реалій жорстокості на прикладі персонажа роману “Благоволительки” 30

Богдан ЗАВЕРУХА
Відмінності міжкультурної комунікації в локалізації аудіовізуального контенту 40

Дар’я КАЛУГІНА
Збереження ритму та ритму як ключовий аспект перекладу поетичних творів у сучасній гуманітарній науці 47

Дар’я КАЛУГІНА
Передача образності, символіки та стилю автора як виклик сучасного поетичного перекладу 53

ternational Review of Education, 70, 547–573. https://doi.org/10.1007/s11159-024-10098-2
7. UNESCO. (2020–2024). *Global Education Monitoring Reports*. Retrieved from https://www.unesco.org/gem-report
8. UNESCO. (2021). *Futures of Education*: *Reimagining Our Futures Together*. Paris: UNESCO Publishing.
9. UNESCO. (2021). *Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence*. Paris: UNESCO.
10. UNESCO. (2021). *UNESCO Science Report*: *The Race Against Time for Smarter Development*. Paris: UNESCO.
11. UNESCO. (2022–2025). *Emergency Response for Ukraine's Culture*. Paris: UNESCO.
12. UNESCO. (2023). *Guidelines for the Governance of Digital Platforms*. Paris: UNESCO.
13. United Nations. (2022). *Transforming Education Summit*: *Vision Statement*. New York: UN Secretariat.

Іван БАХОВ
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри іноземної філології МАУП

ВПЛИВ CHATGPT НА ПОКРАЩЕННЯ НАВИЧОК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ

Вступ

GPT (Generative pre-trained transformer) — генеративний попередньо навчений трансформер, є мовною моделлю з великим потенціалом для оптимізації освіти в різних аспектах. GPT генерує людські подібні відповіді на текстові запити, використовуючи алгоритми глибокого навчання, що робить її надзвичайно цінною для освітніх застосунків. ChatGPT, зокрема, може бути використаний для розробки інтерактивних чат-бордів та віртуальних мовних репетиторів, що допомагають студентам у розвитку мовних здібностей і навичок. Цей інструмент, що працює на базі штучного інтелекту, здатний симулювати реальні взаємодії та надавати миттєвий зворотний зв'язок із таких аспектів, як граматика, вимова та словниковий запас. На нашу думку (Bakhov, I., Niema, O., 2025), ChatGPT може покращити навички письма студентів, аналізуючи їх стиль написання й надаючи конструктивні пропозиції для вдосконалення. Він надає зворотний зв'язок щодо граматики, типових орфографічних помилок і пунктуації, що сприяє вдосконаленню письмових завдань та оцінюванню есе. Використання ChatGPT як провідної мовної моделі в освітньому процесі може значно оптимізувати

процес надання зворотного зв'язку, забезпечуючи вчителів миттєвими даними про роботу студентів.

ChatGPT також пропонує персоналізовані навчальні досвіди, аналізуючи індивідуальні уподобання й патерни навчання студентів, що дозволяє надавати рекомендації щодо навчальних ресурсів, таких як відео, підручники та статті, що відповідають конкретним потребам кожного студента. Таким чином, ChatGPT відіграє важливу роль в автоматизації повторюваних завдань, що сприяє підвищенню ефективності навчання студентів. Костюк та ін. (Kostyk, Y. 2025) зазначають, що ChatGPT допомагає студентам у їхніх дослідницьких проектах, відповідаючи на запити, рекомендує корисні ресурси та спрощує складні теми через чіткі резюме. Крім того, ChatGPT генерує запитання для обговорення та пропозиції, що мотивує студентів до участі в змістовних й осмислених дебатах на заняттях, сприяючи розвитку їхніх критичних навичок мислення.

Однією з ключових переваг ChatGPT є його здатність покращувати доступність шляхом розробки чат-ботів і віртуальних помічників, які безпосередньо підтримують учнів з обмеженими можливостями або мовними бар'єрами, що забезпечує їх ефективну участь у навчальному процесі. Дослідники підкреслюють численні переваги використання ChatGPT для вивчення мов, зокрема допомогу в розвитку мовних навичок, підтримку написання текстів, вдосконалення цих навичок і надання персоналізованих матеріалів для практики та вирішення проблем (Ishchuk N. et al. 2025).

Щодо здобуття мовних навичок, зокрема в країнах, де англійська є другою мовою, це дослідження зосереджене на ролі генеративного ШІ, зокрема ChatGPT, у полегшенні вивчення та освоєння англійської мови вищими навчальними закладами. Варто також зазначити, що ChatGPT ефективно використовується в регіонах, де обмежений реальний досвід спілкування англійською мовою. Надання легкого доступу до надійних ресурсів англійської мови дозволяє ChatGPT заповнити цей розрив, пропонуючи практичну мовну експозицію для змістовного навчання. Крім того, ChatGPT може стати цінним доповненням до традиційного навчання в класі або в деяких випадках альтернативою, що стимулює незалежність учнів.

Отже, попри широке впровадження ChatGPT у сфері освіти на глобальному рівні, кількість досліджень, присвячених його впливу на процеси мовного навчання й оволодіння мовою залишається недостатньою. Це дослідження спрямоване на вивчення впливу ChatGPT на розвиток англомовних навичок, ставлення до вивчення англійської мови й академічну успішність студентів університетського рівня.

Одним із суттєвих наукових розривів є той факт, що використання технологій значно зросло, особливо у постпандемічний період, що свідчить про ефективність цифрових інструментів у покращенні освітнього процесу. З огляду на це, мета даного дослідження полягає у внеску до наукової літератури, присвяченої застосуванню штучного інтелекту в освіті, зокрема у сфері вивчення англійської мови й підвищення навчальних результатів.

Актуальність проблеми

ChatGPT має потенціал трансформувати систему мовної освіти як у практичному, так і в теоретичному аспектах. Дослідження ефективності його використання для вдосконалення процесу вивчення англійської мови сприятиме розробленню практичних рекомендацій для підвищення результативності навчання й забезпечення індивідуалізованого підходу, який враховує різноманітність потреб студентів.

Результати дослідження мають також теоретичне значення в контексті оновлення освітніх ресурсів, зокрема шляхом автоматизації рутинних завдань. Це, у свою чергу, дозволить викладачам зосередитися на більш змістовних педагогічних аспектах.

Крім того, дослідження підкреслює важливість забезпечення доступності й інклюзивності освіти, демонструючи, як ChatGPT може допомогти студентам, для яких англійська не є рідною мовою, отримати рівні можливості в навчальному процесі.

Нарешті, результати цього дослідження можуть стати підґрунтям для ухвалення обґрунтованих рішень у сфері інвестицій в освітні технології та сприяти розробленню ефективних практик інтеграції штучного інтелекту в навчальний процес.

Огляд літератури

ChatGPT був запущений 30 листопада 2022 року як вдосконалений інструмент штучного інтелекту та швидко набув популярності, залучивши понад 1 000 000 користувачів протягом першого тижня. Створений на основі мовної моделі OpenAI, ChatGPT використовує об'ємний набір даних із людських діалогів для виконання складних завдань і генерування відповідей, подібних до людських. Модель базується на сімействі розмовних мовних моделей GPT. Вона використовує трансформерну архітектуру, що проходить інтенсивне навчання на великих масивах даних, аби створювати тексти, які максимально імітують людське письмо.

Основна функція ChatGPT полягає в генерації тексту у відповідь на введені запити, що робить його особливо ефективним для таких застосувань, як служби підтримки клієнтів і віртуальні асистенти. Завдяки навчанню на різноманітних джерелах — книгах, соціальних мережах і вебсайтах — ChatGPT здатний створювати контекстуально доречний і зв'язний текст, подібний до того, який генерує людина. Використовуючи методи глибинного навчання для обробки природної мови, ChatGPT надає високоточні й релевантні відповіді. Модель навчена на 300 мільярдах слів, 570 ГБ даних і понад 176 мільярдах параметрів, що стало значним проривом у сфері штучного інтелекту й забезпечило широкому загалу доступ до вдосконалених технологій обробки мови.

Із розвитком штучного інтелекту й технологій обробки природної мови (NLP) з'явилися інтелектуальні системи навчання та адаптивні освітні платформи. ChatGPT демонструє здатність генерувати текст, відповідати на запитання й виконувати найрізноманітніші мовні завдання. Його використан-

ня відкриває численні переваги та можливості для вивчення мов на різних рівнях володіння (Бахов І.С., Сокаль М.А et al., 2025). ChatGPT може допомагати студентам у розвитку мовних навичок, таких як словниковий запас і письмо, водночас забезпечуючи персоналізовані навчальні матеріали й відповіді. Цей застосунок базується на трансформативній структурі, здатній навчатися на основі взаємодії з користувачами. Інтеграція зворотного зв'язку в процес навчання може сприяти підвищенню ефективності діалогової взаємодії шляхом надання письмових прикладів, що, своєю чергою, удосконалює процес генерації змістовних діалогів. Потенційні переваги ChatGPT у мовному навчанні є різноманітними, включаючи підтримку у формуванні мовних навичок, створення персоналізованих навчальних матеріалів і допомогу у виконанні письмових завдань.

Інтеграція ChatGPT у процес вивчення мов, особливо у вищій освіті, відкриває перспективні напрями для подальших досліджень. Одним із ключових є вивчення ефективності й доцільності використання ChatGPT у мовному навчанні, зокрема за допомогою різних командних і кодових функцій, що дозволяють порівнювати прогрес студентів, які використовують ChatGPT, із тими, хто цього не робить. Це додатково підтверджує позитивний і продуктивний вплив ChatGPT на освіту. Можливості ChatGPT у сфері мовного навчання охоплюють підвищення мовної компетентності, зокрема розвиток грамотності, розуміння прочитаного, усного мовлення та граматики. Водночас дослідники звертають увагу на необхідність перевірки зв'язності й точності текстів, згенерованих ChatGPT, а також на його здатність уникати упереджень і стереотипів у результатах, що може підвищити достовірність й ефективність використання цієї технології для освітніх цілей.

Bakhov I, Ishchuk N. (2025) додатково зазначають, що здатність ChatGPT створювати реалістичні комунікативні ситуації та діалоги забезпечує студентам доступ до автентичних мовних моделей. Крім того, ChatGPT може генерувати теми для письма й надавати зворотний зв'язок щодо виконаних робіт, що допомагає вдосконалювати навички письма. Його функція перекладу також є потужним інструментом для вивчення другої мови, оскільки користувачі можуть вводити текст рідною мовою та отримувати переклад цільовою.

Висновки

Це дослідження демонструє вагомі наслідки для майбутнього мовної освіти, досліджуючи використання ChatGPT для підвищення рівня володіння англійською мовою. Воно виходить за рамки традиційних педагогічних практик, підтримуючи більш інтерактивне та гнучке освітнє середовище. Результати свідчать про можливість використання ChatGPT для переформатування освітніх парадигм, підкреслюючи потенціал інструментів на основі штучного інтелекту для персоналізації навчального досвіду та врахування різноманітних потреб і вподобань студентів.

Дослідження демонструє трансформаційний потенціал технологій у стимулюванні активності й автономії студентів у процесі вивчення мови. Також

важливо підкреслити на інтеграції технологій штучного інтелекту в освітні системи *не як заміну викладачів*, а як *підтримуючий інструмент*, який розширює педагогічні практики й покращує навчальний процес.

Крім того, дослідження демонструють доступність та інклюзивність. Пояснюючи, як штучний інтелект може підтримувати студентів, які не є носіями англійської мови, дослідження сприяє неупередженому навчальному процесу, подоланню географічних, соціальних та економічних бар'єрів. Акцент на автоматизації рутинних завдань демонструє можливості технологій ШІ зменшувати адміністративне навантаження й надавати викладачам більше часу для впливових і результативних навчальних ініціатив.

Ці висновки можуть слугувати орієнтиром для прийняття стратегічних рішень щодо впровадження освітніх технологій і надавати викладачам практичні стратегії для інтеграції ШІ у педагогічні підходи.

Джерела

1. *Ivan Bakhov, Nataliia Ishchuk, Iryna Hrachova, Liliana Dzhydzhora, Iryna Strashko.* Analysing the Impact of Artificial Intelligence on the Development of Contemporary Philology: The Use of Automated Tools in Linguistic Research[J], *Archives Des Sciences*, Volume 74 , Issue 2, 2024. 110–117. DOI: https://doi.org/10.62227/as/74216.
2. *Bakhov, I., Niema, O., Kravchenko, T., Borysenko, O., Kuspliak, I., & Zayats, D.* (2025). Local self-government digital transformation in the context of sustainable development: potential of artificial intelligence. *Sapienza*: *International Journal of Interdisciplinary Studies*, 6(2), e25019. https://doi.org/10.51798/sijis.v6i2.955
3. *Kostyk, Y., Bakhov, I., Shum, O., Hnatyuk, M., & Nikitina, N.* (2025). The Influence of Globalization on Language Practices: the Role of Anglicisms and Multilingual Blending in Modern Texts. *International Journal on Culture, History, and Religion,* 7(SI1), 177–192 https://doi.org/10.63931/ijchr.v7iSI1.160
4. *Kozub, H., Bakhov, I., Palamarchuk, S., Burak, V., & Lohvynenko, O.* (2024). Adaptation of digital gamification in professional education amid martial law challenges. Salud, Ciencia Y Tecnología — Serie De Conferencias, 3, 1236. https://doi.org/10.56294/sctconf2024.1236
5. *Бахов, І. С., Сокаль, М. А., Ілясов, О. О., & Кон, О. О.* (2025). Особливості усного перекладу з англійської мови: розгляд можливостей залучення штучного інтелекту для покращення процесу. *Закарпатські філологічні студії.* Серія: філологія, (41(1), 72–76. https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.41.1.12
6. *Бахов, І. С., Алексєєва, О. В., Мальцева, Л. В., & Романенко, К. М.* (2024). Використання штучного інтелекту в синхронному перекладі: переваги та виклики для фахівців-перекладачів. *Закарпатські філологічні студії,* 38, 96–100. Вид. дім "Гельветика". https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.38.17